

INFORMACJA DOTYCZĄCA BEZPIECZEŃSTWA I OCHRONY ZDROWIA

Nazwa inwestycji:	Budowa pawilonu obsługi podróżnych na dworcu autobusowym w Krośnie
Adres inwestycji:	38-400 Krosno, ul. Naftowa
Nr ewid. działek:	dz. nr 236/29, 236/31, obręb Przemysłowa
Inwestor:	DAK sp. z o.o., ul. Opatkowska 1, 30-499 Kraków
Data opracowania:	02. 2019

Opracowanie:	Numer uprawnień:	Podpis:
Projektant: mgr inż. arch. Katarzyna Gazda	4/PKOKK/2014	
Asystent projektanta: mgr inż. arch. Łukasz Jakóbkiewicz	-----	

SPIS TREŚCI:

1. Podstawa opracowania.
2. Zakres robót dla całego zamierzenia budowlanego oraz kolejność realizacji poszczególnych elementów.
3. Wykaz istniejących obiektów budowlanych.
4. Wskazanie elementów zagospodarowania działki lub terenu, które mogą stwarzać zagrożenie dla bezpieczeństwa i zdrowia ludzi.
5. Wskazania dotyczące przewidywanych zagrożeń występujących podczas realizacji robót budowlanych.
6. Wskazanie sposobu prowadzenia instruktażu pracowników przed realizacją robót szczególnie niebezpiecznych.
7. Wskazanie środków technicznych i organizacyjnych, zapobiegających niebezpieczeństwom wynikającym z wykonywanych robót budowlanych w strefach szczególnego zagrożenia zdrowia lub w ich sąsiedztwie, w tym zapewniających bezpieczną i sprawną komunikację umożliwiającą szybką ewakuację na wypadek pożaru, awarii i innych zagrożeń.

1. Podstawa opracowania

- Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz.U. nr 89 poz. 414 z późn. zmianami)
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 23 czerwca 2003 r. w spr. informacji dot. bezpieczeństwa i ochrony zdrowia oraz planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia (Dz. U. nr 120 poz. 1126)
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 23 czerwca 2003 r. w spr. bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania robót budowlanych (Dz. U. nr 47, poz. 401 z późn. zmianami)
- Rozporządzenie Ministrów Komunikacji oraz Administracji, Gospodarki terenowej i Ochrony Środowiska z dnia 10 lutego 1997 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy wykonywaniu robót drogowych.

2. Zakres robót dla całego zamierzenia budowlanego oraz kolejność realizacji poszczególnych elementów

Przedmiotem inwestycji jest budowa pawilonu obsługi podróżnych na dworcu autobusowym w Krośnie przy ul. Naftowej, na działkach nr 236/29, 236/31, obręb Przemysłowa. Obiekt kontenerowy, niepołączony trwale z gruntem, prefabrykowany poza placem budowy, przetransportowany i zamontowany na przygotowanych uprzednio żelbetowych blokach podwalinowych.

Zakres inwestycji:

- Budowa pawilonu obsługi podróżnych na terenie dworca autobusowego w Krośnie wraz z instalacjami wewnętrznymi: wod-kan i elektrycznymi.
- Budowa zewnętrznej instalacji elektrycznej (policznikowej) - od szafki przyłączeniowej do pawilonu.
- Budowa przyłączy wodnokanalizacyjnych (wg odrębnej procedury).

Kolejność realizacji robót budowlanych:

1. zagospodarowanie i zabezpieczenie terenu budowy,
2. rozbiórka istniejącej nawierzchni asfaltowej w miejscach lokalizacji bloków podwalinowych,
3. roboty ziemne: wykopy pod instalacje zewnętrzne,
4. zabezpieczenie istniejącej infrastruktury technicznej, przebiegającej w pobliżu wykopów,
5. ułożenie rury osłonowej na kabel elektryczny zasilający pawilon (instalacja policznikowa, od szafki przyłączeniowej do pawilonu)
6. rozbiórka nieczynnego rurociągu gazowego na odcinku kolidującym z projektowanym pawilonem.
7. roboty fundamentowe: wycięcie nawierzchni w miejscach lokalizacji bloków podwalinowych, zagęszczenie istniejących warstw podbudowy nawierzchni, montaż szalunków, montaż zbrojenia, wylewanie bloków podwalinowych z betonu,
8. wykonanie izolacji przeciwwilgociowej na odsłoniętych powierzchniach bloków podwalinowych,
9. inwentaryzacja geodezyjna elementów podziemnych przed zasypaniem,
10. zasypanie wykopów, uzupełnienie nawierzchni asfaltowej w miejscach wykopów,
11. transport i montaż pawilonu i podestu na blokach podwalinowych (przykręcanie śrubami do kotew zabetonowanych w blokach),
12. podłączenie wewnętrznych instalacji pawilonu do przyłączy: elektrycznego i wod.-kan.,
13. roboty wykończeniowe i montażowe wewnątrz pawilonu
14. inwentaryzacja geodezyjna obiektów naziemnych,
15. uprzątnięcie terenu budowy i utylizacja odpadów,
16. wykonanie pomiarów odbiorczych instalacji.

3. Wykaz istniejących obiektów budowlanych i urządzeń technicznych.

Obecnie na terenie objętym zakresem inwestycji znajduje się zadaszenie peronu – wiata o konstrukcji stalowej, o wysokości ok. 6 m, wsparta na słupach 16x26cm, w rozstawie 6 x 7m.

Istniejąca infrastruktura techniczna na terenie inwestycji:

- elektroenergetyczne linie kablowe średniego i niskiego napięcia – zarząd PGE
- miejska sieć wodociągowa ozn. wA100 – zarząd MP GK
- nieczynny odcinek rurociągu gazowego ozn. gA40 – zarząd PSG Sp. z o.o. Gazownia w Krośnie

Istniejąca infrastruktura techniczna w sąsiedztwie terenu inwestycji (w ul. Naftowej – dz. nr 237/2):

- elektroenergetyczna linie kablowa wysokiego napięcia (PGE),
- kanalizacja deszczowa (Gmina Miasto Krosno),

4. Wskazanie elementów zagospodarowania działki lub terenu, które mogą stwarzać zagrożenie dla bezpieczeństwa i zdrowia ludzi

Następujące elementy mogą stanowić źródło zagrożenia bezpieczeństwa i zdrowia:

- istniejące sieci elektroenergetyczne na terenie i w sąsiedztwie terenu inwestycji,
- sąsiedztwo drogi gminnej (ul. Naftowa) o okresowo dużym natężeniu ruchu drogowego,
- sąsiedztwo płyty dworca autobusowego, na której odbywa się ruch pojazdów komunikacji zbiorowej (autobusy, mini-busy).

5. Wskazania dotyczące przewidywanych zagrożeń występujących podczas realizacji robót budowlanych.

W trakcie realizacji inwestycji będą występować roboty mogące stwarzać zagrożenie bezpieczeństwa i zdrowia ludzi:

- montaż pawilonu na blokach podwalinowych z wykorzystaniem dźwigu – zagrożenie potrąceniem pracownika lub osoby postronnej ramieniem dźwigu, hakiem lub elementem przenoszonym przez dźwig,
- uszkodzenie istniejących instalacji podziemnych przy wykopach – niebezpieczeństwo rozszczelnienia instalacji wodnej lub kanalizacyjnej, porażenia prądem elektrycznym.
- ryzyko urazu podczas używania narzędzi mechanicznych i elektrycznych,
- montaż instalacji i urządzeń elektrycznych – niebezpieczeństwo porażenia prądem,
- prowadzenie prac budowlanych w sąsiedztwie terenów o dużym natężeniu ruchu kołowego i pieszego (droga gminna ul. Naftowa, płyta dworca autobusowego) – zagrożenie potrąceniem pracownika przez samochód,
- prowadzenie prac budowlanych w sąsiedztwie terenu o dużym natężeniu ruchu pieszych (dworzec autobusowy, pasaż usługowy przy płycie dworca) - zagrożenie dla osób postronnych w przypadku złego zabezpieczenia placu budowy,
- roboty przy użyciu maszyn budowlanych i urządzeń technicznych, (np. układanie warstw nawierzchni, wznoszenie konstrukcji itp.): pochwycenie kończyny górnej lub kończyny dolnej przez napęd (brak pełnej osłony napędu), porażenie prądem elektrycznym (brak zabezpieczenia przewodów zasilających urządzenia mechaniczne przed uszkodzeniami mechanicznymi), itp.

Dla prowadzonych robót kierownik budowy jest zobowiązany sporządzić przed rozpoczęciem budowy **"Plan bezpieczeństwa i ochrony zdrowia"**, uwzględniający specyfikę realizacji i warunki prowadzenia robót budowlanych, z uwzględnieniem następujących zagadnień:

- Zabezpieczenie terenu budowy

Teren należy zabezpieczyć przed dostępem osób postronnych. Należy powiesić tablice informacyjne oraz ostrzegawcze stosowne do zagrożenia. Teren budowy lub robót powinien być zabezpieczony ogrodzeniem, drogi i ciągi piesze na placu budowy powinny być utrzymane we właściwym stanie technicznym. Nie wolno na nich składować materiałów, sprzętu ani innych przedmiotów. Szerokość dróg komunikacyjnych powinna być dostosowana do używanych środków transportowych i nasilenia ruchu. Szczególnie starannie należy zabezpieczyć plac budowy od strony drogi gminnej i płyty dworca autobusowego, na których odbywa się ruch kołowy.

- Ochrona środowiska w czasie wykonywania robót

Wykonawca ma obowiązek znać i stosować w czasie prowadzenia robót wszelkie przepisy dotyczące ochrony środowiska naturalnego. W okresie wykańczania robót wykonawca będzie utrzymywać teren budowy i wykopy bez wody stojącej oraz podejmować wszelkie uzasadnione kroki mające na celu stosowanie się do przepisów i norm dotyczących ochrony środowiska na terenie i wokół terenu budowy oraz będzie unikać uszkodzeń lub uciążliwości dla osób lub dóbr publicznych i innych, a wynikające ze skażenia, hałasu, wibracji, zanieczyszczenia lub innych przyczyn w następstwie jego sposobu działania.

Stosując się do tych wymagań, wykonawca będzie miał szczególny wzgląd na:

- lokalizację baz, warsztatów, magazynów, składowisk, wykopów i dróg dojazdowych
- środki ostrożności i zabezpieczania przed: zanieczyszczenia zbiorników i cieków wodnych pyłami lub substancjami toksycznymi, zanieczyszczeniem powietrza pyłami i gazami, możliwością powstania pożaru.

- Ochrona przeciwpożarowa

Wykonawca będzie przestrzegać przepisów ochrony przeciwpożarowej. Wykonawca będzie utrzymywać sprawny sprzęt przeciwpożarowy wymagany przez odpowiednie przepisy na terenie budowy, magazynach oraz maszynach i pojazdach. Materiały łatwopalne będą składowane w sposób zgodny z odpowiednimi przepisami i zabezpieczone przed dostępem osób trzecich.

Wykonawca będzie odpowiedzialny za wszelkie straty spowodowane pożarem wywołanym jako rezultat realizacji robót albo przez personel wykonawcy.

- Materiały szkodliwe dla otoczenia

Materiały, które w sposób trwały są szkodliwe dla otoczenia, nie będą dopuszczone do użycia. Nie dopuszcza się użycia materiałów wywołujących szkodliwe promieniowanie o stężeniu większym od dopuszczalnego, określonego odpowiednimi przepisami. Wszelkie materiały odpadowe użyte do robót będą miały aprobaty techniczne, wydane przez uprawnioną jednostkę, jednoznacznie określające brak szkodliwego oddziaływania tych materiałów na środowisko.

Materiały, które są szkodliwe dla otoczenia tylko w czasie robót, a po zakończeniu ich szkodliwość zanika (np. materiały pyłaste), mogą być użyte pod warunkiem przestrzegania wymagań technologicznych wbudowania. Jeżeli wymagają tego odpowiednie przepisy, wykonawca powinien otrzymać zgodę na użycie tych materiałów od właściwych organów administracji.

6. Wskazanie sposobu prowadzenia instruktażu pracowników przed realizacją robót szczególnie niebezpiecznych

Szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy dla pracowników zatrudnionych na stanowiskach robotniczych, przeprowadza się jako wstępne i okresowe. Szkolenia te przeprowadzane są w oparciu o programy poszczególnych rodzajów szkolenia.

Szkolenia wstępne ogólne („instruktaż ogólny”) przechodzą wszyscy nowo zatrudniani pracownicy przed dopuszczeniem do wykonywania pracy. Obejmuje ono zapoznanie pracowników

z podstawowymi przepisami bhp zawartymi w Kodeksie pracy, w układach zbiorowych pracy i regulaminach pracy, zasadami bhp obowiązującymi w danym zakładzie pracy oraz zasadami udzielania pierwszej pomocy.

Szkolenie wstępne na stanowisku pracy („Instruktaż stanowiskowy”) powinien zapoznać pracowników z zagrożeniami występującymi na określonym stanowisku pracy, sposobami ochrony przed zagrożeniami, oraz metodami bezpiecznego wykonywania pracy na tym stanowisku.

Pracownicy przed przystąpieniem do pracy, powinni być zapoznani z ryzykiem zawodowym związanym z pracą na danym stanowisku pracy. Fakt odbycia przez pracownika szkolenia wstępnego ogólnego, szkolenia wstępnego na stanowisku pracy oraz zapoznania z ryzykiem zawodowym, powinien być potwierdzony przez pracownika na piśmie oraz odnotowany w aktach osobowych pracownika.

Szkolenie wstępne podstawowe w zakresie bhp, powinny być przeprowadzone w okresie nie dłuższym niż 6 - miesięcy od rozpoczęcia pracy na określonym stanowisku pracy.

Szkolenia okresowe w zakresie bhp dla pracowników zatrudnionych na stanowiskach robotniczych, powinny być przeprowadzane w formie instruktażu nie rzadziej niż raz na 3 lata, a na stanowiskach pracy, na których występują szczególnie dla zagrożenia dla zdrowia oraz zagrożenia wypadkowe - nie rzadziej niż raz w roku.

Na placu budowy powinny być udostępnione pracownikom do stałego korzystania, aktualne instrukcje bezpieczeństwa i higieny pracy dotyczące:

- wykonywania prac związanych z zagrożeniami wypadkowymi lub zagrożeniami zdrowia pracowników,
- obsługi maszyn i innych urządzeń technicznych,
- postępowania z materiałami szkodliwymi dla zdrowia i niebezpiecznymi,
- udzielania pierwszej pomocy.

Ww. instrukcje powinny określać czynności do wykonywania przed rozpoczęciem danej pracy, zasady i sposoby bezpiecznego wykonywania danej pracy, czynności do wykonywania po jej zakończeniu oraz zasady postępowania w sytuacjach awaryjnych stwarzających zagrożenia dla życia lub zdrowia pracowników. **Nie wolno dopuścić pracownika do pracy, do której wykonywania nie posiada wymaganych kwalifikacji lub potrzebnych umiejętności, a także dostatecznej znajomości przepisów oraz zasad bhp.**

Bezpośredni nadzór nad bezpieczeństwem i higieną pracy na stanowiskach pracy sprawują odpowiednio kierownik budowy oraz kierownicy robót, stosownie do zakresu obowiązków. Osoba kierująca pracownikami jest obowiązana:

- organizować stanowiska pracy zgodnie z przepisami i zasadami bezpieczeństwa i higieny pracy,
- dbać o sprawność środków ochrony indywidualnej oraz ich stosowania zgodnie z przeznaczeniem,
- organizować, przygotowywać i prowadzić prace, uwzględniając zabezpieczenie pracowników przed wypadkami przy pracy, chorobami zawodowymi i innymi chorobami związanymi z warunkami środowiska pracy,
- dbać o bezpieczny i higieniczny stan pomieszczeń pracy i wyposażenia technicznego, a także o sprawność środków ochrony zbiorowej i ich stosowania zgodnie z przeznaczeniem.

Na podstawie:

- oceny ryzyka zawodowego występującego przy wykonywaniu robót na danym stanowisku pracy
- wykazu prac szczególnie niebezpiecznych,
- określenia podstawowych wymagań bhp przy wykonywaniu prac szczególnie niebezpiecznych,
- wykazu prac wykonywanych przez co najmniej dwie osoby,
- wykazu prac wymagających szczególnej sprawności psychofizycznej;

kierownik budowy powinien podjąć stosowne środki profilaktyczne mające na celu:

- zapewnienie organizacji pracy i stanowisk pracy w sposób zabezpieczający pracowników przed zagrożeniami wypadkowymi oraz oddziaływaniem czynników szkodliwych i uciążliwych,
- likwidację zagrożeń dla zdrowia i życia pracowników głównie przez stosowanie technologii, materiałów i substancji nie powodujących takich zagrożeń.

W razie stwierdzenia bezpośredniego zagrożenia dla życia lub zdrowia pracowników osoba kierująca pracownikami obowiązana jest do niezwłocznego wstrzymania prac i podjęcia działań w celu usunięcia tego zagrożenia. Pracownicy zatrudnieni na budowie, powinni być wyposażeni w środki ochrony indywidualnej oraz odzież i obuwie robocze, zgodnie z tabelą norm przydziału środków ochrony indywidualnej oraz odzieży i obuwia roboczego opracowaną przez pracodawcę.

Środki ochrony indywidualnej w zakresie ochrony zdrowia i bezpieczeństwa użytkowników tych środków powinny zapewniać wystarczającą ochronę przed występującymi zagrożeniami (np. upadek z wysokości, uszkodzenie głowy, twarzy, wzroku, słuchu). Kierownik budowy jest zobowiązany informować pracowników o sposobach posługiwania się tymi środkami.

7. Wskazanie środków technicznych i organizacyjnych, zapobiegających niebezpieczeństwom wynikającym z wykonywanych robót budowlanych w strefach szczególnego zagrożenia zdrowia lub w ich sąsiedztwie, w tym zapewniających bezpieczną i sprawną komunikację umożliwiającą szybką ewakuację na wypadek pożaru, awarii i innych zagrożeń

W czasie wykonywania robót, wykonawca jest zobowiązany do przestrzegania obowiązujących standardów bezpieczeństwa określonych w ustawach i rozporządzeniach wymienionych w pkt 1.

Dla robót wykonywanych w pobliżu istniejących lub projektowanych linii i kabli elektroenergetycznych- roboty wykonywać ze szczególną ostrożnością, w razie potrzeby ręcznie, przy zabezpieczeniu linii, prace wykonywać w stanie beznapięciowym. W pobliżu gazociągów nie używać sprzętu mechanicznego do wykonania robót ziemnych.

Dla robót przy użyciu ciężkiego sprzętu mechanicznego- wprowadzić wzajemny nadzór pracowników a ręczne prace pomocnicze prowadzić w stałym porozumieniu z operatorami maszyn.

Przy wykonywaniu robót w strefach szczególnego zagrożenia należy stosować wszystkie dostępne środki techniczne, tzn. maszyny i urządzenia zgodnie z zaleceniami specyfikacji technicznych dla tych robót oraz środki ochrony indywidualnej zabezpieczające przed skutkami zagrożeń.

W strefach zagrożenia i w ich sąsiedztwie należy przewidzieć możliwość sprawnej ewakuacji na wypadek pożaru lub innych sytuacji awaryjnych oraz zapewnić możliwość dojazdu dla służb ratowniczych gdyby zaszła konieczność interwencji.

- instruktaże pracowników;
- rozmieszczenie urządzeń ppoż. wraz z drogami zjazdowymi (sąsiadujące ulice);
- rozmieszczenie sprzętu ratunkowego (apteczki itp.);
- rozmieszczenie i oznaczenie granic obszarów wewnętrznych i zewnętrznych stref pracy sprzętu zmechanizowanego i pomocniczego;
- rozwiązanie układów komunikacji do sąsiadujących posesji w razie zablokowania drogi dojazdowej.

Podczas realizacji robót wykonawca będzie przestrzegać przepisów dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy oraz opracuje Plan BIOZ wynikający z art. 21 P.B. w zakresie zgodnym z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 23.06.2003r. Dz.U. Nr 120, poz. 1126.

Wykonawca zapewni i będzie utrzymywał wszelkie urządzenia zabezpieczające, specjalne oraz sprzęt i odpowiednią odzież dla ochrony życia i zdrowia osób zatrudnionych na budowie oraz dla zapewnienia bezpieczeństwa publicznego.

Aby budowa była bezpieczna, należy w szczególności zwrócić uwagę na:

- zatrudnienie pracowników posiadających specjalistyczne uprawnienia do wykonywanej pracy,
- opracowanie projektu organizacji robót,
- ograniczenie dostępu do terenu budowy osób niepowołanych,
- nieurządzanie stanowisk pracy pod napowietrznymi liniami elektroenergetycznymi,
- zabezpieczenie skrzynek rozdzielczych prądu elektrycznego przed dostępem osób postronnych,
- używanie wyłącznie atestowanych haków i lin do przemieszczania ciężarów,
- należyte zabezpieczenie ścian wykopów o głębokości powyżej 1 m,
- wyposażenie pracowników w kaski ochronne i kamizelki odblaskowe;
- zapewnienie dostępu do apteczki pierwszej pomocy;
- sporządzenie listy kontaktowej do osób odpowiedzialnych za prowadzenie budowy i udzielanie pierwszej pomocy.

arch. Katarzyna Gazda

arch. Łukasz Jakóbkiewicz